

OLIMPIADA DE LIMBA ȘI LITERATURA ROMÂNĂ
Secțiunea A – Limba și literatura română
Etapa județeană/a sectoarelor municipiului București
2 martie 2019
Clasa a V-a

Varianta 1

- Toate subiectele sunt obligatorii. Timpul efectiv de lucru este de trei ore.
- Punctajul total este de 100 de puncte.

Se dau textele:

A.

A fost cu siguranță mâna destinului că, într-o zi de miercuri, pe la prânz, la blocul lui Andrei s-a pripășit Vasilache. Nu, nu, n-are niciun rost să încercați să mă convingeți că n-a fost mâna destinului.

5 De ce spun asta? Păi e foarte simplu: pentru că cel mai mult și mai mult Andrei își dorea un câțel. Și nu de azi sau de ieri. Nici de alaltăieri. Și-i dorea de când își putea aduce aminte. Un câțel frumos, pufos, care să-l îndrăgească și să vină la el când îl strigă, pe care să-l dreseze și să-l învețe tot felul de trucuri, cum ar fi să dea lăbuța, să se rostogolească atunci când îi făcea semn sau să-i aducă papucii la comandă.

10 Vasilache, pe de altă parte, nu era nici frumos, nici pufos. Era... cum să spun... o ciudățenie a naturii. În materie de patrupeze canine, nu semăna cu nimic din ce știm sau vedem la televizor, pe stradă sau aiurea. Avea o culoare indecisă, niște urechi fără o formă precisă, o blană atât de lungă și de încurcată, că de-abia i se vedeau ochisorii, iar despre coadă e mai bine să nici nu vorbim. Era ca și cum un rottweiler, un teckel, un caniș și un furnicar ar fi decis la un moment dat, nu tocmai cu succes, să-și unească forțele și să fuzioneze într-un singur câțel. Era însă atât de simpatic, încât în două săptămâni i-a cucerit pe toți din bloc: pe copii și pe cei mari. Iar dacă e adevărat ce se spune, cum că „ochii sunt ferestrele sufletului”, câțelul acesta avea niște ferestre absolut adorabile.

20 Cum i-o fi venit lui Andrei ideea că Vasilache s-ar potrivi foarte bine la ei acasă nu e foarte clar. Cert e că așa s-a întâmplat, cu toate că păroasa creatură nu se prea potrivea cu așteptările băiețelului nostru. Cum însă situațiile extreme cer răspunsuri pe măsură, acesta era un compromis minor, pe care Andrei era dispus să-l facă.

Problema era că părinților lui nici prin cap nu le trecea să accepte așa ceva. Mai existaseră discuții pe tema asta, care se desfășuraseră cam așa:

25 — Câine la bloc? spunea tatăl lui. Să murdărească podelele, să aducă purici și să mă trezească noaptea cu lătratul lui? Nici prin cap nu-mi trece! Eh, dacă am locui la casă, altfel ar sta lucrurile! Dar așa...

— Câine la bloc? spunea mama lui. Să-mi roadă canapelele, toți ciorapii și covorul? Nici prin cap nu-mi trece! Eh, dacă am locui la casă, altfel ar sta lucrurile! Dar așa...

30 — Câine la bloc? spunea și vecina lor, tanti Valerica de la șapte, care știa tot ce se întâmpla în bloc. Să latre întruna [...] și să-mi fugărească pisica pe casa scării? Nici prin cap să nu le treacă! Eh, dacă ar locui la casă, altfel ar sta lucrurile. Dar așa ...

În stilul ăsta, Andrei n-avea să aibă un câțel în vecii vecilor. Perspectiva mutatului la casă nu se întrezărea la orizont prea curând.

A căutat pe forumurile de pe internet soluții ca să-i convingă pe părinți.

35 Alex Moldovan, **Vasilache**, vol. *Cel mai mult și cel mai mult* (fragment)

B.

Era altfel decât frații și surorile sale. Blănița celorlalți lăsa să se întrevadă încă de pe acum acea nuanță roșcată, provenită de la mama lor, lupoaică; și doar el semăna cu tatăl. Dintre toți puii, numai el era cenușiu – stirpe¹ curată de lup – și, de fapt, îi semăna [...] la conformație, cu singura deosebire că avea doi ochi și nu unul singur, ca tatăl lui.

40 Puiul cenușiu nu făcuse ochi de prea mult timp, dar cu toate astea vedea foarte bine. Încă
dinainte de a fi deschis ochii, pipăise, gustase și adulmecase. Îi cunoștea bine pe cei doi frați și pe
cele două surori ale sale. Începuse să se hărjonească cu ei, timid și stângaci, ba chiar să se
45 ciorovăiască, și de fiecare dată când se întărâta, scotea din gâttelejul său micuț un sunet straniu și
înfundat, ceva ce anticipa mârâitul. Și cu mult înainte de a fi făcut ochi învățase, cu ajutorul
pipăitului, gustului și mirosului, să-și recunoască mama – sursă de căldură, de hrană lichidă și de
alint. [...]

50 Cea mai mare parte a primei luni din viața sa trecuse în felul acesta, în somn; dar acum
vedea cât se poate de limpede și rămânea treaz mai mult timp, începând să cunoască lumea mai
îndeaproape. Și lumea în care trăia era întunecoasă, dar nu-și putea da seama de acest lucru, căci
altă lume nu cunoștea. Lumina era palidă, dar ochii săi nu simțiseră nicicând nevoia de o altă
lumină. Lumea lui era cât se poate de mică. Limitele ei erau pereții bârlogului, dar, cum habar nu
avea despre lumea largă de afară, nu se simțea stânjenit de granițele înguste ale existenței sale.

Jack London, **Colț Alb**, traducere de Lucian Popa (fragment)

*stirpe – familie, neam, proveniență

C.

Rasa de câine Elkhound Norvegian

- 55 • Origine: Norvegia
- Grupa: Vânătoare
- Greutate: 20 – 25 kg
- Înălțime: 45 – 55 cm
- Culori: gri, argintiu
- 60 • Dresaj: mediu
- Îngrijire: ușor de îngrijit
- Temperament: îndrăzneț, alert, loial, jucăuș, încăpățânat
- Sănătate: în general sănătos
- Pui: 5 – 10 pui
- 65 • Media de vârstă: 12 – 15 ani
- Alte nume: Norsk Elghund Gra, Norsk Elghund Sort, Norwegian Elkhound dog

www.toateanimalele.ro

SUBIECTUL I

20 de puncte

Scrie pe foaia de examen numărul cerinței și litera corespunzătoare răspunsului corect.

1. Există un număr egal de litere și de sunete pentru fiecare cuvânt din seria:
 - a) făcea, Vasilache, precisă;
 - b) decis, acesta, cenușiu;
 - c) ochisorii, extreme, ceva;
 - d) trece, orizont, urechi.

2 puncte
2. În enunțul: *În materie de patrupele canine, nu semăna cu nimic din ce știm sau vedem la televizor, pe stradă sau aiurea.*, există:
 - a) două predicte verbale;
 - b) trei predicte verbale;
 - c) patru predicte verbale;
 - d) cinci predicte verbale.

2 puncte
3. Sinonimele contextuale ale cuvintelor *forțele*, *simpatic*, *a cucerit*, din rândurile 14-15, sunt în ordine:
 - a) mușchii, amabil, a biruit;
 - b) puterile, antipatic, a speriat;
 - c) puterile, drăguț, a impresionat;
 - d) slăbiciunile, plăcut, a câștigat.

2 puncte

Scrie pe foaia de examen răspunsurile corecte ale cerințelor de mai jos:

4. Selectează, din rândurile 19-21, două verbe la timpuri diferite ale modului indicativ, precizându-le.

2 puncte
5. Transformă în propoziție simplă următoarea propoziție dezvoltată: *Mai existaseră discuții pe tema asta.*

2 puncte

6. Transcrie un enunț interogativ și unul exclamativ din rândurile 24-26. **2 puncte**
7. Alcătuește o propoziție, în care să-l îndemni pe Andrei să nu renunțe la cățel, folosind un verb la modul imperativ, formă afirmativă. **2 puncte**
8. Construiește câte un enunț cu alte două sensuri ale verbului *a trece* din rândul 47. **2 puncte**
9. Rescrie corect mesajul lui Andrei către tatăl său: *Vreau să păstrez cățelul! Cred că a dorii să aduci acasă un câine din curtea școli înseamnă a fi un om bun.* **2 puncte**
10. Formulează un enunț cu antonimul unui adjectiv din rândul 62. **2 puncte**

SUBIECTUL al II-lea

40 de puncte

Scrie pe foaia de examen răspunsul, în enunțuri, pentru fiecare dintre întrebările de mai jos:

1. De ce folosește naratorul din textul A expresia *a fost mâna destinului*, pentru a prezenta momentul când Andrei îl găsește pe Vasilache? **6 puncte**
2. Care este ideea principală din rândurile 18-21? **6 puncte**
3. Ce atitudine a naratorului se desprinde din rândurile 32-33? Exemplifică răspunsul printr-o secvență din text. **6 puncte**
4. Ce trăsătură a personajului Andrei reiese din textul A? Ilustrează cu un exemplu comentat din text. **6 puncte**
5. Pe care dintre animalele descrise în textele A și B l-ai desena? Motivează răspunsul, în 50-80 de cuvinte, valorificând textul ales. **8 puncte**
6. Ce alte două trăsături ale câinelui deduci din imaginea dată? Scrie-le, respectând formatul textului C. **8 puncte**

SUBIECTUL al III-lea

20 de puncte

Crezi că animalele înțeleg limbajul oamenilor?

Scrie o compunere de 150 – 300 de cuvinte, în care să răspunzi la această întrebare, justificându-ți ideile prin valorificarea semnificațiilor propuse de textele-suport, precum și a lecturilor sau a experienței personale.

În elaborarea răspunsului vei avea în vedere:

- interpretarea unei semnificații ce reiese din oricare dintre textele-suport date, în vederea justificării răspunsului; **4 puncte**
- corelarea aspectelor din două texte-suport alese cu idei dintr-un alt text literar sau cu aspecte din experiența personală; **6 puncte**
- respectarea structurii unei compuneri, claritatea exprimării și coerența ideilor. **6 puncte**

Vei primi 16 puncte pentru conținutul compunerii și 4 puncte pentru redactare.

Notă! Punctajul pentru redactare se acordă doar în cazul în care compunerea are minimum 150 de cuvinte și dezvoltă subiectul propus.

SUBIECTUL al IV-lea

20 de puncte

Imaginează-ți că ai primit în dar un cățel pe nume *Hercule**

Scrie un text narativ, de 150 – 300 de cuvinte, în care relatezi o întâmplare prin care să arăți că animalul tău de companie își merită numele.

*Hercule – cel mai cunoscut erou din mitologia greacă, neîntrecut în forță și vitejie

În elaborarea compunerii vei avea în vedere:

- construirea unor idei creative adecvate cerinței, respectând relația dintre temă și conținut; **4 puncte**
- precizarea a două elemente ale contextului spațio-temporal; **2 puncte**
- prezentarea convingătoare a personajelor; **2 puncte**
- respectarea convențiilor unui text narativ și a structurii unei compuneri; **4 puncte**
- realizarea coerenței tematice și a coeziunii; **2 puncte**
- utilizarea părților de vorbire specifice textului narativ și a unui limbaj expresiv. **2 puncte**

Vei primi 16 puncte pentru conținutul compunerii și 4 puncte pentru redactare.

Notă! Punctajul pentru redactare se acordă doar în cazul în care compunerea are minimum 150 de cuvinte și dezvoltă subiectul propus.